

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ ПРЕЗ 2008 ГОДИНА

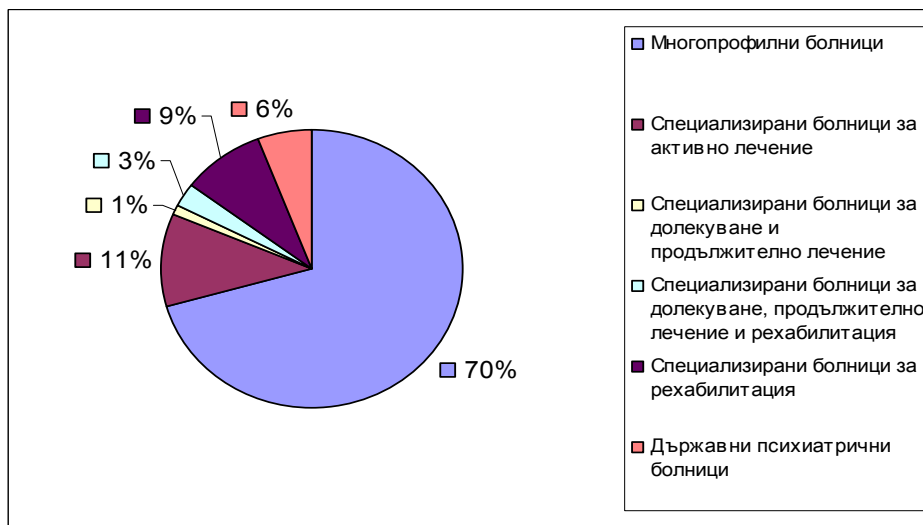
1. Заведения и леглови фонд

Структурата на здравната мрежа включва болничната и извънболничната помощ и други лечебни и здравни заведения.

В края на 2008 г. здравната мрежа в страната разполага с 55 490 легла във всички видове заведения, от които 49 507 са леглата в болниците и диспансерите, 961 са тези в извънболничните заведения, 740 са санаториални легла. Легловият фонд на други лечебни и здравни заведения е 4 282 легла, като от тях 3 864 са легла в домовете за медико-социални грижи за деца и 418 са леглата в хосписите (Табл. 1 от Приложението).

През 2008 г. броят на леглата в болниците и диспансерите нараства с 1.6% спрямо 2007 г.

През 2008 г. в страната функционират 305 болници с 45 353 легла. Болниците с частна форма на собственост са 89 с 4 535 легла.

Фиг. 1 Леглови фонд на болниците през 2008 г. по видове заведения

В съответствие със Закона за лечебните заведения болниците се разделят на многопрофилни и специализирани. Многопрофилните болници са 157 с 31 982 легла. Те са 51% от всички болници и разполагат със 70% от легловия фонд. Разпределението на легловия фонд в тези болници варира в широки граници, като средният брой легла е 204.

Специализираните болници са 148 с 13 371 легла. Между тях най-голям е броят на специализираните болници за активно лечение - 90 с 4 960 легла. Болниците със специализация за долекуване и продължително лечение са 7 с 435 легла, тези, осъществяващи долекуване, продължително лечение и рехабилитация са

14 с 1 279 легла. Специализираните болници за рехабилитация са 25 с 3 992 легла.

Към специализираните болници се отнасят и психиатричните, които са 12 с 2 705 легла.

В страната функционират и 46 диспансера с 4 154 легла. Според Закона за лечебните заведения те се отнасят към други лечебни и здравни заведения, но като основен предмет на дейност при регистрацията си те са посочили болнична дейност.

Нараства осигуреността на населението с легла в болниците и диспансерите и за 2008 г. достига 651 легла на 100 хил. души от населението, при 638 легла през 2007 г. и 621 легла през 2006 г.

В системата на извънболничната помощ заведенията към края на 2008 г. са 1 679. След въвеждането на здравноосигурителната система броят на извънболничните заведения за периода 2000-2008 г. нараства с 67%, а увеличението на леглата в тях е с 37%.

Най-голям е броят на медико-техническите лаборатории - 611, и медико-диагностичните лаборатории – 277. Сред останалите извънболнични заведения, които се занимават с клинична медицина най-многобройни са медицинските центрове - 588, диагностично-консултативните центрове - 115 и стоматологичните центрове - 51. В извънболничните заведения са разкрити 961 легла за краткосрочно лечение и стационарен престой, като нарастването е с 14% през 2008 г. спрямо 2007 г.

Към други лечебни и здравни заведения се включват Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, центрове за спешна помощ, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите и други. Броят на тези заведения е относително постоянен, като увеличение се отбелязва в броя на хосписите. През 2008 г. те са 48 с 418 легла.

2. Медицински персонал

През 2008 г. в лечебните и здравни заведения лекарите на основен трудов договор са 27 480. Лекарите по дентална медицина са 6 288. Броят на други медицински специалисти в лечебните и здравни заведения е 48 378, а друг персонал с немедицинско образование са 37 343 души.

МЕДИЦИНСКИ ПЕРСОНАЛ

	2007		2008	
	Брой		На 10 000 души от населението	
Лекари	27911	27480	36.5	36.1
Лекари по дентална медицина	6432	6288	8.4	8.3
Медицински специалисти по здравни грижи	48631	48378	63.7	63.6
Фелдшери	2660	2508	3.5	3.3
Акушерки	3401	3336	4.5	4.4
Медицински сестри	32244	32312	42.2	42.5
Лаборанти (клинични и рентгенови)	5793	5730	7.6	7.5
Зъботехници	1422	1412	1.9	1.9
Рехабилитатори	1587	1579	2.1	2.1
Други медицински				

специалисти	1524	1501	2.0	2.0
<i>Население</i>				
На един лекар	274	277	x	x
На един лекар по дентална медицина	1188	1210	x	x

В структурата на лекарите по практикувана специалност най-висок е относителният дял на общопрактикуващите лекари – 17.4%. Специалистите по вътрешни болести са 1 561 или 5.7% от общия брой на лекарите, педиатрите – 5.1%, акушер-гинеколозите – 5.0%, хирурзите – 4.7%.

В заведенията за болнична помощ (болници и диспансерите) работят 13 734 лекари, от които 12 911 са в болниците и 823 в диспансерите. Най-голям е броят на лекарите в многопрофилните болници – 10 880, където е съсредоточен и 70 % от легловия фонд.

Лечебно-диагностичната дейност в извънболничната помощ се осигурява от 10 866 лекари на основен трудов договор. Разпределението на лекарите по видове заведения е както следва:

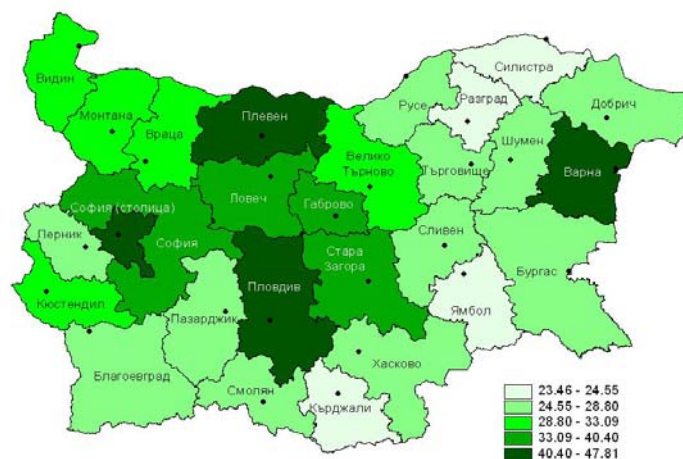
- Практики за първична помощ (общопрактикуващи) – 4 786;
- Практики за специализирана медицинска помощ – 2 463;
- Диагностично-консултативни центрове – 1 690;
- Медицински центрове – 1 627;
- Медико-диагностични лаборатории - 220;
- Медико-дентални центрове – 80.

В други лечебни и здравни заведения работят 2 857 лекари. В центрoвете за спешна помощ лекарите са 1 284, в Регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве -510.

Лекарите в санаториалните заведения в края на 2008 г. са 23.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпа до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват, независимо от тяхното местонамиране обслужват населението на цялата страна.

Осигуреността с лекари на 10 хил. души за страната е 36.1. По области показателите за осигуреност варират в границите от 47.8 лекари на 10 хил. души в София-столица до 23.5 за област Ямбол.

Фиг.2 Осигуреност с лекари на 10 хил. души от населението през 2008 г. по области

В съответствие с принципите на здравноосигурителната система първичната обръщаемост на населението за медицинска помощ се насочва към общопрактикуващия лекар в преобладаващия брой от случаите.

Осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари, т.е. с първична медицинска помощ на 10 хил. души от населението за 2008 г. е 6.3.

В 10 области осигуреността е по-висока от показателя за страната. С най-висока осигуреност е област Плевен (7.5), София-столица (7.1), Добрич, Стара Загора и Варна (7.0). Осигуреността във Видин и Габрово е еднаква с тази за страната.

Фиг. 2 Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 хил. души от населението през 2008 г. по области

В 16 области осигуреността е по-ниска от тази за страната. С най-голямо отклонение от средното са областите Разград – 4.5 общопрактикуващи лекари на 10 хил. души от населението, Търговище – 4.6, Русе и Кърджали – 4.7.

Осигуреността с лекари в България е по-висока в сравнение с тази в 16 страни членки на ЕС, за които са подадени данни в базата данни на Световната здравна организация. С по-висока осигуреност на 100 хил. души от населението са Гърция, Белгия, Литва, Малта, Нидерландия и Испания (Табл. 2 от Приложението).

Методологически бележки

Статистическото изследване за легловия фонд и персонала на здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броя на заведенията и легловия фонд си променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в други или обединяване на заведения.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравни заведения, независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в здравните заведения – напр. във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната от тях специалност, като специалностите са в съответствие с Наредба № 34 на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр.7 от 2007 г.).

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните са разработени на национално, областно и общинско ниво.

Допълнителна статистическа информация се предоставя на потребителите чрез отдел „Статистически информационни услуги” на НСИ, e-mail: info@nsi.bg.

Табл. 1 ЛЕЧЕБНИ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ
31.12.

	2005		2006		2007		2008	
	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла	заведе- ния	легла
Лечебни заведения за болнична помощ	308	49626	316	47719	338	48749	351	49507
Болници	262	45537	270	43645	292	44650	305	45353
Многопрофилни	141	32517	139	30470	152	31416	157	31982
Специализирани	121	13020	131	13175	140	13234	148	13371
Диспансери	46	4089	46	4074	46	4099	46	4154
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1554	819	1685	1380	1674	843	1679	961
Диагностично-консул- тативни центрове	105	268	104	254	108	259	115	287
Медицински центрове	495	518	575	1102	586	562	588	643
Дентални центрове	53	4	52	4	47	4	51	6
Медико-дентални центрове	47	29	47	20	38	18	37	25
Самостоятелни медико- диагностични и медико- технически лаборатории	854	-	907	-	895	-	888	-
Санаториални заведения	2	740	4	740	3	740	3	740
Други лечебни и здравни заведения	160	4332	165	4369	168	4280	175	4282
в това число:								
Центрове за спешна помощ	28	-	28	-	28	-	28	-
Центрове за трансфу- зионна хематология	4	-	4	-	4	-	4	-
Хосписи	33	287	37	381	39	398	48	418
Домове за медико- социални грижи за деца	32	4045	32	3988	32	3882	32	3864

Табл. 2 ЛЕКАРИ НА 100 000 ДУШИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО ¹

Страни	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ЕС-27						
Австрия	330.43	337.69	345.25	354.22	365.80	374.91
Белгия	415.94	415.62	418.38	418.66	422.77	.
България	351.87	359.53	352.43	364.96	366.46	364.38
Великобритания	212.61
Германия	333.61	336.75	339.05	340.98	345.02	348.35
Гърция	458.22	474.67	487.54	500.33	534.59	.
Дания	282.53	286.48	298.60	308.85	319.76	.
Естония	315.02	317.09	320.91	320.18	328.53	.
Ирландия	241.09	258.11	275.51	282.52	287.37	302.86
Испания	290.94	322.11	337.30	376.74	368.61	375.65
Италия	442.64	411.43	414.57	379.16	365.41	.
Кипър	262.67	260.77	266.60	260.69	252.94	.
Латвия	299.02	298.45	311.22	315.54	314.69	304.91
Литва	399.42	396.10	389.95	399.79	398.05	406.71
Люксембург	259.53	268.25	276.86	289.99	.	.
Малта	267.19	314.62	324.47	348.69	384.79	331.71
Нидерландия	338.25	348.47	360.37	370.83	382.33	393.23
Полша	230.35	229.39	224.26	199.28	203.18	.
Португалия	325.52	328.79	335.30	342.56	.	.
Румъния	190.63	195.72	198.22	195.77	192.06	.
Словакия	322.21	319.18	313.25	.	.	.
Словения	224.23	226.27	231.20	236.02	237.29	.
Унгария	319.45	324.57	333.69	278.13	303.58	278.02
Финландия	316.23	319.07	319.17	326.19	328.66	330.95
Франция	332.95	334.80	335.55	337.50	337.85	341.63
Чехия	350.46	352.49	347.57	355.49	356.45	356.64
Швеция	327.62	336.06	342.88	349.35	357.85	.
Други европейски страни - членки на ЕАСТ						
Исландия	357.84	361.94	360.92	373.14	368.02	.
Норвегия	330.49	338.26	348.29	366.99	374.09	380.43
Швейцария	355.83	371.55	375.42	379.86	384.98	.

¹ Източник: “Здраве за всички” - статистическа база данни на Регионалното бюро на Световната здравна организация за Европа, януари 2009 година.